

А.К. Кінах, екс-прем'єр-міністр,
народний депутат України,

президент Українського союзу промисловців і підприємців

КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ ЕКОНОМІКИ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВМІННЯ ВЛАДИ РАДИТИСЯ З ДІЛОВОЮ ГРОМАДСЬКІСТЮ

У статті розглядаються питання конкурентоспроможності національної економіки через призму формування громадянського суспільства на основі демократичних цінностей та принципів сталого розвитку

The article deals with the competitiveness of the national economy through the prism of civil society based on democratic values and principles of sustainable development

Ключові слова: конкурентоспроможність, сталий розвиток, державно-приватне партнерство, громадянське суспільство, демократичні цінності

Keywords: competitiveness, sustainable development, public-private partnerships, civil society and democratic values

У наш час питання конкурентоспроможності економіки та держави в цілому набуло стратегічного, загальнонаціонального значення. У світі відбуваються дуже складні процеси економічного й фінансового характеру, загострюється конкуренція та боротьба за торгово-економічний простір. Такі тенденції спонукають кожну державу, яка прагне залишитися у колі сильних й економічно розвинутих світових країн, переглядати свої стратегії розвитку, працювати у тісній взаємодії з реальним сектором економіки, підприємцями, які платять податки та примножують національне багатство країни.

Україна – не виняток. Враховуючи потужний промисловий, кадровий й інтелектуальний потенціал нашої держави, вигідне географічне розташування та логістичну інфраструктуру, вона має всі шанси стати могутнім політичним й економічним гравцем в світі.

Впевнений, для того, щоб Україна вступила у фазу сталого економічного розвитку, сьогодні необхідно суттєво підсилити державну політику серйозними програмами реформ. Вони стосуються, насамперед, активізації внутрішнього ринку, підвищення його платоспроможності й ємності. Це питання має нині принципове значення, особливо враховуючи суттєве зниження присутності українського товаровиробника на ринку України. Якщо, до прикладу, у 2004 році питома вага присутності національних виробників на внутрішньому ринку складала 71%, то в 2011 році вона становила лише 56%. Безумовно, дається взнаки наша інтеграція у зовнішній простір. Але водночас це питання є дуже серйозним іспитом для країни – наскільки ми здатні в умовах відкритих ринків задіяти наш власний інтелектуальний, промисловий, кадровий, ресурсний потенціал, щоб українські заводи не занурювалися у стагнацію, а впевнено працювали і розвивалися.

По суті, мова йде про підвищення ділової активності в середині країни, створення прозорих, чесних й прогнозованих економічних правил як для держави, так і для бізнесу. Вкрай необхідно підсилити глибину і темпи реалізації структурних реформ, задіявши при цьому методи державно-приватного партнерства. Потрібно започаткувати на території України нові сучасні виробництва, які відповідають потребам модернізації та технологічного оновлення української промисловості.

Саме тому XIII з'їзд Українського союзу промисловців і підприємців, який відбувся наприкінці минулого року, запропонував владі розробити і реалізувати загальнонаціональну програму – «Виробляти в Україні має бути вигідно» та наголосив на необхідності об'єднання навколо цієї ідеї органів державної влади та місцевого самоврядування, ділової громадськості, широких бізнес-кіл.

УСПП має у своєму арсеналі багато проектів, спрямованих на підтримку національного товаровиробника й розвиток методів державно-приватного партнерства. Останній з таких реалізовано за участю Дніпровської операторської компанії. Завдяки підтримці УСПП дане підприємство на отримані в Укресімбанку кредитні кошти зоміцьяся, починаючи з серпня 2011 року, закуповує у Крюківського вагонобудівного заводу понад десять напіввагонів та безперерійно здійснює вантажні перевезення. УСПП, який завжди готовий допомогти компаніям на шляху модернізації, сприяв групі компаній «Провіант» здійснити проект з будівництва нового молокопереробного комбінату, доклав зусиль з відкриття західноукраїнського ділового центру «Подолани» у Тернополі.

Нині вкрай важливим є затвердження спільної програми дій уряду та Національного банку України, яка б передбачала поступове відновлення доступу до кредитних ресурсів як мінімум на середньострокову перспективу. На сьогоднішній день абсолютна більшість суб'єктів економіки України ізольована від кредитів через невідомі ставки, через небажання фінансових установ взагалі займатися такою ризикованою справою, як кредитування виробників. Потрібно чітко, ринковими методами, у погодженні з діловими колами починати вкрай важливу роботу з удосконалення законодавчо-нормативної бази та поступового наповнення виробничого комплексу фінансовими ресурсами.

Ще один напрям діяльності УСПП, який я не можу оминати увагою. Це системна і послідовна робота Союзу над вдосконаленням Податкового кодексу України – головного закону, який регламентує діяльність бізнесу. Хочу нагадати, що саме УСПП домігся широкого формату обговорення та включення в документ значної кількості пропозицій, вимог галузевих об'єднань господарського комплексу. У березні 2012р. до українського парламенту внесена законодавча ініціатива громадських об'єднань і галузевих асоціацій бізнесу, які входять в Економічну раду УСПП. Головна спрямованість законопроекту, який стосується вдосконалення податкової системи, – встановлення партнерських відносин між державою та платником податків, удосконалення адміністрування податків та запровадження податкових стимулів для

таких галузей національної економіки, як суднобудування, легка промисловість, машинобудування, АПК тощо.

Впевнений: подальшого удосконалення потребує й система державного замовлення. У 2010 році на обслуговування потреб держави в товарах і послугах з бюджетів всіх рівнів було спрямовано 172 млрд. грн. Це, по суті, майже половина його видаткової частини. Попри світову практику спрямовувати кошти державного, місцевих бюджетів на завантаження національних підприємств і компаній, у нас часто безпідставно віддають перевагу закордонним замовленням і товарам.

Паралельно необхідно працювати над проблемою зниження тіньового сектору економіки, навантаження на фонд оплати праці. Нам треба зробити більш сміливі кроки з тим, щоб знизити це навантаження, довести його хоча б до середньоєвропейських стандартів – 23-27%, а не 50% і вище. виправлення ситуації із заробітною платою позитивно вплине як на скорочення тіньового рівня її виплати, так і на наповнення Пенсійного фонду. Воно обов'язково потягне за собою зміцнення платоспроможності населення, від чого напряму залежить зміцнення внутрішнього ринку та посилення мотивацій розвитку економіки.

Переконаний, що запорукою конкурентоспроможної економіки є активне і розвинуте громадянське суспільство, з яким влада вважає за честь вести рівноправний, з великою взаємною відповідальністю діалог. Докладаючи так багато зусиль до налагодження партнерських комунікацій з владою, промислово-підприємницьке середовище сподівається на адекватні дії можновладців у вигляді співпраці у напрямку покращення умов ведення бізнесу, економічного клімату в цілому. Адже впевнено і прибутково працюючі підприємства й компанії – це перш за все робочі місця з високим рівнем доходу, високий попит на внутрішньому ринку, зростаючі виплати в бюджети усіх рівнів, відсутність дефіциту у фондах соціального страхування, чисельні благодійні ініціативи.

Будь-який позитивний імпульс розвитку збільшує внесок бізнесу у суспільний добробут країни в рази. Фіскально-адміністративні заходи та посилення тиску лише стримують ініціативу, заганяють підприємництво в тінь. Якщо ми дбаємо про конкурентоспроможну економіку, ми маємо приділяти становленню демократичних цінностей, створенню механізмів громадського контролю за діями влади, наданню їй експертної, професійної допомоги не менше уваги, ніж вдосконаленню економічного законодавства та практики.